

Kasvun ja oppimisen lautakunta 05.03.2025 § 39

§ 39

Vastaus valtuustokysymykseen TUVA-luokkalaisten lukiokurssien opetuksen järjestämisestä

Valmistelijat / lisätiedot:
Turpeinen Jaakko
Stolt-Haglund Ida
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
va Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Ketonen Timo

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa selostusosan mukaisen lausunnon valtuutettu Mia Noreksen ja 23 muun kaupunginvaltuutetun 20.1.2025 jättämään valtuustokysymykseen TUVA-luokkalaisten lukiokurssien opetuksen järjestämisestä.

Käsittely

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Mia Nores ja 23 muuta kaupunginvaltuutettua ovat 20.1.2025 jättäneet valtuustokysymyksen, jossa esitetään seuraavat kysymykset koskien tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta:

1. Miten Espoo varmistaa, että jatkossa myös Tuva-luokan oppilaille olisi tasavertainen ja laadukas mahdollisuus oppia koko lukuvuoden ajan?

2. Pyydämme, että Espoo selvittää, miten Omnia

a) huomioi lukiokurssien osalta nuorten oppimisvalmiudet ja tarjoaa siihen tukea sekä b) samalla varmistaa, että oppilaita ryhmytetään ja sitä kautta ehkäistään yksinäisyyden tunnetta koko lukuvuoden ajan.

Taustaa

TUVA-koulutus on suunnattu sekä oppivelvollisille että aikuisille, jotka tarvitsevat valmiuksia ja/tai ohjauksellista tukea siirtyäkseen lukiokoulutukseen tai ammatilliseen koulutukseen.

TUVA-koulutuksen yleisenä tavoitteena on saavuttaa sellaiset opiskelunvalmiudet, joiden avulla opiskelija voi hakeutua lukiokoulutukseen tai ammatilliseen koulutukseen ja suoriutua näistä opinnoista. Opiskelunvalmiuksilla voidaan tarkoittaa esimerkiksi opiskelu/tutkintokielen osaamista, soveltuvia opiskelutaitoja sekä elämänhallinnan taitoja. Lisäksi

TUVA-koulutuksen aikana voi korottaa perusopetuksen arvosanoja, jos se on tarpeen halutun koulutuspaikan saamiseksi. Tämän lisäksi opiskelija voi suorittaa lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opintoja.

Espoossa Omnia on järjestänyt 1.8.2022 alkaen TUVA-koulutusta suomenkielisen perusopetuksen päättäneille hakijoille. Erityisoppilaitos Live järjestää TUVA-koulutuksen vaativaa erityistä tukea tarvitseville. Ammattioppilaitos Prakticum järjestää TUVA-koulutusta ruotsinkielisen perusopetuksen päättäneille.

Vastaukset kysymyksiin

1. Miten Espoo varmistaa, että jatkossa myös Tuva-luokan oppilailla olisi tasavertainen ja laadukas mahdollisuus oppia koko lukuvuoden ajan?

TUVA-koulutusta ohjaa oma lainsäädäntö sekä valtakunnalliset koulutuksen perusteet. Omnialla on järjestämislupa TUVA-koulutuksen järjestämiseksi. Omnian omistajakuntia ovat Espoo, Kauniainen ja Kirkkonummi. TUVA-koulutusta toteutetaan omana koulutusmuotona, mutta myös tiivissä yhteistyössä ammatillisen koulutuksen, lukiokoulutuksen ja aikuisten perusopetuksen kanssa. Myös Nuorten työpajoilla on TUVA-opiskelijoiden mahdollisuus suorittaa oppivelvollisuutta TUVAn kautta. Koulutuspolkuja, joita ei voida toteuttaa Omniassa suunnitellaan ja toteutetaan muiden koulutuksen järjestäjien kanssa.

Kaikille TUVA-opiskelijoille laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma. Pakollinen koulutuksen osa on opiskelu- ja suunnittelutaidot, muut koulutuksen osat ovat valinnaisia. Opiskelijat valitsevat ammatti- ja työelämäpolun tai korotus- ja lukiopolun, joiden sisällä yksilölliset koulutuspolut toteutuvat tarkemmalla tasolla. Koulutus toteutetaan noudattaen laissa määriteltyä viikkotuntimäärää. Opetus on lähiopetusta, yksilöllisiä poikkeuksia sekä työelämässä tapahtuvaa oppimista lukuun ottamatta.

Omnian TUVA-koulutuksessa lukio-opinnoista kiinnostuneet ovat voineet syksystä 2022 alkaen valita Korotus- ja lukiopolun, joka on toteutettu yhteistyössä Espoon aikuislukion kanssa. Syksystä 2025 alkaen lukio-opintojen suorittaminen sekä tutustuminen lukio-opiskeluun oppivelvollisille opiskelijoille mahdollistuu myös suomenkielisissä päivälukioissa samanikäisten nuorten keskuudessa. Uutta polkua on kehitetty Espoon kaupungin ja Omnian tiiviissä yhteistyössä.

Tavoitteena on antaa nuorille mahdollisimman hyvä käsitys opiskelusta päivälukiossa sekä lukio-opinnoissa vaadittavista taidoista. Lukio-opintojen suorittamisen rinnalla mahdollistetaan peruskoulun arvosanojen korottaminen. TUVA-koulutuksen aikana suoritettavat lukio-opinnot voi hyväksilukea lukion oppimäärään. TUVA-opiskelija ei voi saada opiskelupaikkaa lukioista pelkästään suorittamalla opintoja. Hän voi hakea lukuvuoden aikana lukioon, mikäli aloituspaikkoja vapautuu ja hakukohteena olevan lukion valintakriteerit täyttyvät. Pääsääntöinen hakuväylä lukiokoulutukseen tapahtuu kevään yhteishaussa.

Edellytyksenä päivälukioissa tapahtuvalle tutustumiselle ja lukio-opintojen suorittamiselle on peruskoulun päättötodistuksen lukuaineiden keskiarvo vähintään 7,00 sekä riittävä opetuskielen hallinta. Tutustumisjakso kestää vähintään lukion yhden periodin ajan, joka on n. 7 viikkoa, mutta voi olla opiskelijan tavoitteista ja suoritetuista opinnoista riippuen myös useamman periodin mittainen. Kaikille TUVAn opiskelijoille laaditaan henkilökohtainen

osaamisen kehittämissuunnitelma, jonka perusteella ensimmäiset Korotus- ja lukiopolun opiskelijat voivat aloittaa opintonsa päivälukioissa syksyllä heti ensimmäisessä periodissa.

2. Pyydämme, että Espoo selvittää, miten Omnia

a) huomioi lukiokurssien osalta nuorten oppimisvalmiudet ja tarjoaa siihen tukea sekä

b) samalla varmistaa, että oppilaita ryhmytetään ja sitä kautta ehkäistään yksinäisyyden tunnetta koko lukuvuoden ajan.

TUVAn opiskelijoilla on mahdollisuus suorittaa lukio-opintoja Omnian aikuislukiossa, mutta suurin osa opiskelijoista ei niitä halua, koska perusopetuksen arvosanojen korottaminen on heille tärkeintä. Erityisesti korottaminen painottuu syyslukukaudelle.

TUVAn opiskelija keskustelee lukio-opinnoista oman vastuupettajansa kanssa. TUVAn korotusaineiden opiskelu on lähiopetusta, mutta aikuislukiossa on tarjolla sekä lähi- että verkko-opetusta. Keskustelun perusteella voidaan yksilöllisesti valita lukiosta verkko-opintoja, jos opiskelija niin haluaa. Lisäksi opettaja suosittelee opiskelijaa valitsemaan itselleen mieluisan oppiaineen, jotta lukiokurssin suorittamisesta tulisi hyvä kokemus. Lukio-opintoja tarjotaan erityisesti niille opiskelijoille, joilla ei ole tarvetta enää moniin korotuksiin, joten opiskelija suorittaa lukio-opintoja TUVAn opintojen ohella.

Opintojen alkaessa jokaisen opiskelijan kanssa käydään henkilökohtainen keskustelu, jossa käydään lävitse opiskelijan tavoitteita, arvioidaan mahdollista tuen tarvetta, kartoitetaan motivaatiota ja keskustellaan elämänhallinnasta. TUVAn opintojen alkaessa opiskelijoiden tuen tarvetta kartoitetaan äidinkielen/suomi toisena kielenä, matematiikan, englannin ja ruotsin osalta.

Nämä ovat lähtökohtana opintoja suunnitellessa. Lukuvuoden aikana vastuupettaja käy henkilökohtaisia ohjauskeskusteluja (HOKS) jokaisen opiskelijan kanssa. Tapaamisissa ei ainoastaan käydä lävitse opinnoissa edistymistä ja tehdä suunnittelua eteenpäin vaan keskustelussa mukana on myös opinnoissa jaksaminen ja hyvinvointi. Tarvittaessa opiskelijaa ohjataan opinto-ohjaajan, erityisopettajan tai opiskeluhoollon palveluihin.

Omnian TUVAn koulutuksessa on kaksi kokoaikaista opinto-ohjaajaa, kaksi ohjaajaa ja yksi kokoaikainen erityisopettaja sekä yksi osa-aikainen erityisopettaja. Opiskelijoiden haasteet elämänhallinnassa ja opiskelutaidoissa ovat kasvaneet ja oppimisvaikeudet lisääntyneet, joten ohjaus- ja tukihenkilöstöä tarvitaan entistä enemmän. Opiskeluhoollon palvelut eivät ole riittäviä. Henkilöt ovat osa-aikaisia ja he vaihtuvat usein. Konsultatiivinen opiskeluhoollon ei riitä, vaan Tuvaan tarvittaisiin pysyvää henkilöstöä, joka olisi aktiivisesti mukana opiskelijoiden arjessa.

Opiskelijoiden vaihtuvuus TUVAn korotus- ja lukiopolulla on vuoden aikana vähäistä. Opiskelijat tutustuvat toisiinsa eri oppiaineiden tunneilla, joiden lisänä pidetään viikoittain opiskelu- ja urasuunnittelutaitojen tunnit. Näillä tunneilla opiskelijat tapaavat säännöllisesti oman vastuupettajansa ja oman ryhmänsä opiskelijat.

Opiskelijoille järjestetään vuoden aikana erilaisia tapahtumia, jonka tavoitteena on lisätä opiskelijoiden tutustumista toisiinsa sekä lisätä koko toimipisteen yhteisöllisyyttä. Tätä varten on mm. luotu Tapiolan

yhteisöllisen työn vuosikello 2024–2025. Osa tapahtumista on TUVAn omia ja osa järjestetään yhteistyössä aikuisten perusopetuksen kanssa. Opiskelijoita on myös pyydetty mukaan oppilaskunnan toimintaan, jossa opiskelijat ja henkilökunta suunnittelevat ja toteuttavat yhteisiä tapahtumia ja juhlia. TUVAn ohjaaja tukee opiskelijoiden yhteisöllisyyttä järjestämällä toiminnallisia pajoja tukituntien aikana.

Edellä vastauksessa 1 mainitusta TUVAn ja päivälukioiden yhteistyömallista pyritään tekemään opiskelijalle joustava sekä huomioimaan yksilölliset polut. Opiskelijan oppimisvalmiuksista riippuen osa TUVAn opiskelijoista voi aloittaa lukio-opintojen suorittamisen heti lukion ensimmäisestä periodista alkaen, jolloin ryhmytyminen samanikäisten nuorten kanssa vahvistuu. Ryhmytymistä tukee myös se, että kaikki lukio-opinnot päivälukioissa suoritetaan lähiopetuksena samoissa ryhmissä muiden lukio-opiskelijoiden kanssa.

TUVA-opiskelijoilla on mahdollisuus tutustua ja suorittaa lukio-opintoja yhden periodin tai jopa koko lukuvuoden ajan riippuen opiskelijan valmiuksista. Päivälukioiden opintotarjonnassa painottuvat lukion oppiaineiden ensimmäiset opintojaksot sekä lukuaineissa että taito- ja taideaineissa.

Opetushallituksesta on helmikuussa tiedusteltu, miten TUVA-opiskelijan perusopetuksen arvosanojen korottaminen ja lukio-opintojen suorittaminen olisi järkevintä järjestää siten, että se tukisi opiskelijan joustavaa siirtymistä tutkintotavoitteiseen koulutukseen. Opetushallituksen kannan mukaan lukio-opintoja suorittamalla ei voi suoraan korottaa perusopetuksen päättöarvosanoja, vaan korottamisen ja siihen liittyvän arvioinnin tulee noudattaa perusopetuksen lainsäädäntöä ja opetussuunnitelmassa määritellyjä päättöarvioinnin kriteereitä. Arvioinnista päättävät perusopetuslainsäädännön mukaisesti perusopetuksen opettajat.

Espoossa selvitetään myös eri mahdollisuuksia parantaa TUVA-opiskelijoiden joustavia siirtymiä kesken valmentavan koulutuksen suoraan tutkintotavoitteiseen koulutukseen. TUVA-opiskelijoita siirtyä ammatilliseen tutkintokoulutukseen jatkuvan haun kautta joustavasti kesken valmentavan koulutuksen, mutta lukiokoulutukseen ei vastaavaa toimintamallia ole rakentunut osin lainsäädännöllisten esteiden ja osin pääkaupunkiseudun lukioiden vetovoimaisuuden vuoksi.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustokysymys TUVA-luokkalaisten lukiokurssien opetuksen järjestämisestä

Tiedoksi